

Beleidsplan INTERZA 2019-2024

Situering.

INTERZA is de opdrachthoudende afvalintercommunale voor de gemeenten Kampenhout, Kraainem, Steenokkerzeel, Wezembeek-Oppem en Zaventem.
INTERZA kreeg bij verlenging in 2015 een volledige opdracht inzake afvalbeheer tot 31 december 2026.

Activiteiten

Conform de opdracht, ontplooit INTERZA activiteiten die zich richten op beleid, preventie, inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen, zwerfvuil en sluikstort. Beleid, preventie, communicatie en inzameling gebeuren door de eigen diensten, de verwerking wordt volledig uitbesteed.

Met uitzondering van de vaststelling van de retributies, de handhaving van het politiereglement en sommige taken van sensibilisatie, neemt INTERZA in goed overleg met de gemeente, haar volledige taak over.

Medewerkers (situatie 1.1.2019)

- 1 algemeen directeur
- 4 administratief bedienden
- 1 werkleider
- 1 communicatieverantwoordelijke
- 1 projectleider zwerfvuil en sluikstort (samen met Incovo)
- 1 projectmedewerker zwerfvuil en sluikstort (samen met Incovo)
- 1 projectmedewerker kringlooptuinieren (samen met de andere Vlaams-Brabantse intercommunales)

(samen 10 personen of 6.7 VTE)

- 49 laders, chauffeurs en parkwachters (42,6 VTE)
- 1 poetsbeambte (0.26 VTE)

(samen 60 personen of 49.56 VTE)

Missie

INTERZA wil inzake afvalbeheer zowel aan de gemeente als aan haar inwoners een integraal en kwaliteitsgericht dienstverleningspakket aanbieden, gericht op de beperking en recycleerbaarheid van de afvalstromen, een nette leefomgeving en een bedrijfsmatig, kostenefficiënt beheer.

INTERZA is het lokale afvalpunt, voor informatie en dienstverlening aan de burger.

Waarden

- Klantgericht (zowel naar de gemeentebesturen als de inwoners)
- Transparant
- Flexibel
- Professioneel
- Vernieuwend
- Toegankelijk

Omgevingsanalyse

Afvalbeheer is in de voorbije decennia, zowel op technisch als administratief vlak, een steeds meer complexe aangelegenheid geworden. Specialisatie en professionalisering dringen zich op.

Meer en meer gemeenten vertrouwen het volledige afvalbeheer toe aan een gespecialiseerde intercommunale. Hierdoor kan een kostenefficiënt en geïntegreerd afvalbeheer gevoerd worden zonder de lokale sturing hierin te verliezen. Ook taken rond zwerfvuil en sluikestort worden hieraan steeds meer toegevoegd.

Verdere specialisatie en schaaloptimalisering kan bereikt worden door onderlinge samenwerking van intercommunales.

De wensen en verwachtingen van het publiek naar de openbare dienstverlening worden steeds hoger. Inwoners verwachten dezelfde flexibiliteit, kwaliteit en klantvriendelijkheid dan diegene die ze ervaren bij de private dienstverlening.

De oplossingen die inzake afval worden aangeboden, dienen volgens deze verwachtingen comfortabel, betrouwbaar en efficiënt te zijn.

De communicatie van de dienstverlener dient binnen ditzelfde patroon laagdrempelig, visueel aantrekkelijk en professioneel opgesteld te zijn.

De hoge verwachtingen van de klant en een kostprijs die sterk kan variëren naargelang het consumptie- en sorteergedrag van betrokkene, leiden onlosmakelijk tot een evolutie waarbij de inwoner steeds meer de kosten van de dienstverlening rechtstreeks krijgt aangerekend. Deze doelstelling is ook uitdrukkelijk opgenomen in de nieuwe Vlaamse wetgeving rond materialenbeleid.

De kostentoerekening inzake afval zal op die wijze steeds meer evolueren in de richting van de principes die gelden voor de andere nutsmaatschappijen waar klanten eveneens de volledige kost dragen.

Het nieuwe decreet "lokaal bestuur" stelde zich tot doel om de beleidsafstemming tussen gemeenten en intercommunales een nieuwe impuls te geven. Intercommunales mogen geen op zichzelf staande entiteiten zijn, maar dienen zich bescheiden en dienstverlenend op te stellen naar de gemeenten. Niet de intercommunale is het doel op zich, wel een kwaliteitsvol en democratisch gedragen beleid.

Deze beleidsevolutie stelt hogere eisen aan de kwaliteit en intensiteit van de informatiedoorstroming en beleidsafstemming tussen gemeenten en intercommunale. Een voldoende afstemming en uitwisseling van gegevens dient zowel op ambtelijk als op politiek niveau plaats te vinden. De rol van de leidend ambtenaar binnen de intercommunale en van de gemeentelijk bestuurder wordt hierin belangrijker dan voorheen.

Het evaluatieverslag van de intercommunale wees uit dat INTERZA zowel qua milieuprestaties, kostenefficiëntie, communicatie en dienstverlening een goed bilan kan voorleggen. De hechte samenwerking met INCOVO creëert schaalvoordelen en een verbrede basis voor expertise en marktraadpleging. De huidige werking geeft daarom zeker voldoende basis om een even kwalitatieve dienstverlening in de toekomst verder te kunnen garanderen.

Bestuur en beleid.

Interza kiest resoluut voor een ambitieus beleidsplan.

De verwachtingen van de gemeenten en inwoners ten aanzien van de intercommunale zijn hoog. Interza wil hieraan als intercommunale volledig tegemoet komen. De dienstverlening aan de gemeenten en inwoners zijn immers naast duurzaamheid de enige beleidsdoelen binnen Interza.

De doelstellingen van Interza richten zich op de grootste zorgen van de inwoners. Zij wensen een propere gemeente, willen via afval sorteren inspanningen voor het leefmilieu doen en verwachten dienstverlening tegen een scherpe prijs.

Interza wil daarom in de komende zes jaren, in een krachtige samenwerking met de inwoners en gemeenten volgende hoofddoelstellingen realiseren:

- Daling van het sluikestorten met 20 %
- Daling van het restafval met 15 %
- Geen stijging van de afvalkosten voor inwoners die sorteren
- Gemeentebijdrage blijft op het niveau van het vorig beleidsplan

Deze ambitie zal worden gekaderd in een mobiliserend beleidsplan dat inwoners mee zal uitdagen om hierrond mee te werken en de milieudoelstellingen te realiseren. Het bestuur wil hierin samen met het personeel en de schepenen van leefmilieu een dragende rol opnemen.

Afval en netheid zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de intercommunale, de gemeenten en vooral ook de inwoners, scholen en verenigingen. Een succesvol beleid dient geworteld en gedragen te zijn. Dit kan slechts gedijen binnen een open en transparante cultuur van samenwerking en communicatie.

Het afval- en netheidsbeleid is erop gericht om een circulaire economie en een verminderd materialengebruik te faciliteren. De duurzaamheidsdoelstellingen gaan verder dan alleen afval en materialen. Interza zal in haar bedrijfsvoering ook maximaal rekening houden met duurzaamheid in de bredere betekenis. Waar mogelijk zullen deze inspanningen, binnen de bredere strategie van Interafval, eenduidig gekwantificeerd worden.

Interza blijft verder inzetten op samenwerking binnen en buiten de intercommunale, waarbij buurintercommunale Incovo de geprivilegieerde partner is. Een toenemend aantal activiteiten en projecten gebeuren gezamenlijk met Incovo. Deze samenwerking wordt niet gezien als een doel op zich, wel als een middel om door schaalgrootte en expertisedeling tot een beter beleid te komen. De transparantie en eigenheid van Interza dienen evenwel gewaarborgd te blijven.

Huis-aan-huisinzameling.

2021 wordt de P+MD inzameling ingevoerd binnen Interza. Inwoners zullen voortaan met alle plastic verpakkingen terecht kunnen in de blauwe zak. Die zal nog steeds om de 2 weken worden ingezameld. De hoeveelheid plastics die worden gerecycleerd zal hiermee stijgen met meer dan 50 %. Ook de problemen met de moeilijke sorteerregels voor PMD zijn dan definitief achter de rug.

De inzameling van gft zal verder worden geïntensifieerd. De wekelijkse inzameling van gft zal worden onderzocht, evenals de logistieke mogelijkheden voor inzameling van gft in de meer stedelijke zones (rijhuizen, appartementen).

De ophaling van restafval zal worden aangepast aan geïntensifieerde inzameling van P+MD en GFT. De wijze waarop wordt verder onderzocht, ook aan de hand van pilootprojecten.

Om een te zwaar totaalgewicht van de afvalzakken te beperken, zal de grootte in elk geval worden beperkt. Ook de toepassing van ondergrondse inzameling voor restafval zal verder uitgebreid worden.

De inzameling aan huis van asbestcement wordt verdergezet.

Acties:

Invoering van de p+md-zak vanaf 2021

Eerder nam de Vlaamse regering het engagement om vanaf 2019 aan de verpakkingsector de volledige inzameling van alle plastic verpakkingen op te leggen. Uiteindelijk werd dit uitgesteld naar 2021 waardoor Interza in een vervelende wachtperiode zit (inmiddels kunnen harde plastics en plastic folies nog steeds gratis worden ingeleverd op het recyclagepark).

Vanaf 2021 zullen inwoners van de Interza-gemeenten eindelijk alle plastic verpakkingen zonder onderscheid in de (nieuwe) blauwe zak mogen sorteren. Het aantal sorteerfouten en de problemen met de achtergelaten blauwe zakken zullen hierdoor sterk afnemen.

Er wordt verwacht dat de ingezamelde hoeveelheid pmd met 50 % zal toenemen. Wellicht zal Interza de indeling van de ophaalrondes hieraan gedeeltelijk moeten aanpassen. Het blijft de bedoeling om zowel p+md als papier & karton in een tweewekelijkse inzameling via duowagens te behouden.

Als gevolg van de uitgebreide inzameling van verpakkingen zal de hoeveelheid restafval naar verwachting met ca. 6 kg per inwoner en per jaar dalen. De volledige kosten voor de uitgebreide p+md inzameling moeten worden gedragen door Fost Plus.

Voorafgaand aan de start van de inzameling wordt een zeer uitgebreide communicatiecampagne gevoerd om alle inwoners duidelijk te informeren rond de gewijzigde sorteerregels.

Verdere uitbouw ondergrondse inzameling.

Voor restafval zullen per gemeente een aantal ondergrondse containers worden geïnstalleerd. Deze containers moeten een antwoord bieden op de vraag naar een flexibele oplossing voor restafval, los van de vaste ophaaldagen aan huis. Vooral in geval van grotere hoeveelheden (b.v. bij een feest), vertrek op vakantie of afval met mogelijk geurhinder (b.v. mosselschelpen, ...) kan de aanvullende ondergrondse inzameling een antwoord bieden.

De tarieven bij deze ondergrondse inzameling zullen identiek zijn aan die van de inzameling aan huis. Het aangerekend tarief zal met betaalkaart kunnen worden voldaan zodat ieder zonder voorafgaande procedure van deze aanvullende inzamelingsmogelijkheid gebruik zal kunnen maken.

Nog meer gft uit de restafvalzak.

De Interza gemeenten scoren gemiddeld niet slecht qua restafvalcijfers. De restafvaldoelstellingen uit het uitvoeringsplan huishoudelijk afval zijn voor de Interza gemeenten (in tegenstelling tot de situatie bij vele andere gemeenten in Halle-Vilvoorde) binnen handbereik.

Verdere verbeteringen zijn niettemin zeker haalbaar. Inspanningen hiervoor moeten zich vooral toespitsen op een verbeterde inzameling van het gft, dat vandaag nog steeds 30 % van het gewicht van de restafvalzak uitmaakt. Vooral in de dichter bebouwde centrumgebieden wordt de gft vandaag slechts beperkt ingezameld. De standaard gft container van 140 of 240 liter is voor deze woningen te groot.

In de voorbije periode voerde Interza een aantal proefprojecten uit met gft inzameling in appartementen. De gebruikservaring van verschillende types composteerbare zakken en 40 liter containers werden er uitgetest. In andere appartementen werd er een collectieve gft container geplaatst. Uit de pilootprojecten blijkt een grotere tevredenheid over de 40 liter container dan over de zakken. Interza plant daarom een opschaling van tests met 40 liter containers, eerst in de gemeenten met wekelijkse inzameling.

Sinds 2019 mogen ook vlees- en visresten mee in de gft container. De kans op overlast door geur of ongedierte wordt daarom groter, en zo ook de roep naar een wekelijkse inzameling van gft. Interza zal de inzamelfrequentie van gft en restafval evalueren, mee in het licht van de bovenstaande tests met 40 liter containers.

Pilootproject omgekeerd inzamelen.

In Nederland is in verschillende gemeenten het principe van omgekeerd inzamelen succesvol ingevoerd. Omgekeerd inzamelen impliceert dat je voor het je ontdoen van restafval terecht kan bij een ondergrondse container in de buurt. Gesorteerde afvalstromen worden blijvend aan huis opgehaald.

Zeker in de dichtere woonkernen kan het omgekeerd inzamelen (aansluitend op de invoering van gft containers) op langere termijn een waardevol alternatief vormen voor het huidige inzamelmodel.

Bij consequent sorteergedrag kan de hoeveelheid restafval in doorsnee gezinnen heel sterk worden gereduceerd. Vanaf de invoering van de p+md mogen alle verpakkingen bij in de blauwe zak. Sinds 2019 mag alle keukenafval (inclusief vlees en vis) mee bij de gft. In lijn hiermee dient de dienstverlening vooral op deze selectieve fracties gericht te zijn, en minder dan voorheen op het veel kleinere resterende deel restafval.

Interza zal de haalbaarheid van deze inzamelwijze in enkele pilootprojecten uittesten.

Verbeterde inzameling van textiel.

De inzameling van textiel binnen Interza gebeurt via textielcontainers, huis-aan-huisinzameling en de recyclageparken. De inzameling via textielcontainers geeft veruit het grootste rendement, maar heeft op knelpuntlocaties ook te kampen met sluikstorten.

De intercommunale zal het inzamelnetwerk daarom verder uitbouwen met alternatieve inzamellocaties op semipubliek of privaat terrein, en via de collectieve inzamelingen van herbruikbare goederen (Best+). Partners zullen een duidelijke keuze krijgen tussen commerciële en non-profit bedrijven (met consequenties ook naar de opbrengsten). Via centrale aanbesteding op basis van duidelijke lastenboeken kan Interza mee instaan voor kwalitatieve dienstverlening binnen de verschillende scenario's.

Interza zal daarnaast ook verder sensibiliseren rond de verruimde sorteerregels voor textiel, én waken over het terugdringen van sluikstorten op en rond de textielcontainers.

Verder veilig omgaan met asbest.

De maatschappelijke aandacht voor de risico's van asbest zijn sterk toegenomen. Dit impliceert dat Interza binnen haar bedrijfsvoering op een aangepaste, zeer omzichtige wijze met asbesthoudende materialen moet omgaan. Interza wil binnen haar mogelijkheden ook een oplossing bieden aan inwoners die zich op een veilige wijze willen ontdoen van kleinere hoeveelheden asbesthoudend materiaal.

De invoering van de ophaling aan huis van asbesthoudende cementplaten ("golfplaat van eterniet") is sinds 1 januari 2019 een erg gewaardeerde, bijkomende dienstverlening binnen Interza. Voor amper 30 euro kunnen inwoners op een veilige manier tot 50 m2 dakoppervlak aan huis laten afhalen. Tegelijk met dit aanbod werd het onbeschermd transport door de gemeente en afleveren van asbesthoudend materiaal op het recyclagepark aan banden gelegd. Interza blijft één van de schaarse intercommunales waar inwoners met asbesthoudend afval gedeeltelijk gratis terecht kunnen op het recyclagepark.

Interza wil de rol van facilitator rond asbesthoudend materiaal verder blijven opnemen. Inwoners moeten zo veel als mogelijk de weg gewezen worden inzake de risico's en oplossingen voor asbesthoudend materiaal in de woonomgeving. Heel vaak is de meest aangewezen weg de inzet van professionele bedrijven, in andere gevallen kan de ophaling aan huis of het recyclagepark soelaas bieden. De door de OVAM toegekende subsidies zullen hiervoor worden aangewend.

Recyclageparken.

Interza biedt de inwoners in de eigen gemeente de mogelijkheid om de afvalstromen van thuis eenvoudig te laten recyclen. Meer dan 9 op de 10 van de bezoekers van het recyclagepark betaalt geen bijdrage. Er zijn zestien gratis afvalsoorten. In de voorbije jaren is het aantal bezoekers van het park sterk toegenomen. Interza wil deze verworvenheden in stand houden.

Misbruik van het recyclagepark voor bedrijfsmatig afval bedreigt de goede werking van de parken (hoge kost, te grote afvalhoeveelheden). Daarom zal er vanaf 2021 een tariefsysteem worden ingevoerd dat automatisch hogere tarieven aanreket bij een hoog aantal bezoeken en/of grote hoeveelheden (op basis van de identiteitskaart).

Er zal grote aandacht uitgaan naar de dienstverlening op de recyclageparken. Parkbeheerders zijn cruciale personeelsleden wiens kennis en communicatieve vaardigheden belangrijk zijn om de klanten doorheen de sorteerregels en tarieven te loodsen.

Een laagdrempelig recyclagepark voor iedereen.

De recyclageparken moeten alle inwoners de kans bieden om in eigen gemeente en laagdrempelig recycleerbaar afval kwijt te raken. Interza gelooft in het principe van de recyclageparken als lokale buurt-afvalpunten waar inwoners geholpen worden om op de goedkoopste wijze en voorzien van uitleg hun afval te laten recyclen. Om dezelfde reden blijft Interza ook vasthouden aan het principe dat het overgrote deel van de afvalsoorten gratis blijft.

Dit Interza-model staat in contrast met keuzes die elders gemaakt worden, waarbij kleinere recyclageparken sluiten om plaats te maken voor grotere bovengemeentelijke parken. Deze parken bieden meer comfort voor de aanbieders van grotere hoeveelheden afval (bv weegbruggen), maar hebben vaak langere aanrij- en wachttijden. Om die reden worden in deze parken vaak het aantal beurten beperkt. Voor "gewone" burgers met kleinere hoeveelheden afval zijn ze nadelig.

Binnen de Interza-regio zijn er door de nabijheid van het kanaal heel wat private afvalbedrijven die eveneens dienstverlening bieden aan klussers met grotere afvalhoeveelheden. Dit laat Interza toe om voluit te kiezen voor het model van lokaal afvalpunt, naar analogie van de buurtwinkel.

Een communicatief sterke en hulpvaardige parkbeheerder maakt deel uit van dit dienstverleningsmodel. Waar voorheen een traditie bestond om arbeiders die ongeschikt waren voor de afvalophaling een opvangnet te bieden op het recyclagepark, wordt nu gekozen voor een gespecialiseerd profiel met communicatieve en sociale vaardigheden. Over afvalrecyclage valt heel wat te vertellen. Niet alle klanten op een recyclagepark zijn even gemakkelijk.

Een tarifiering waarbij de grootste vervuilers ook het meeste betalen.

Interza kiest voor eenvoudige tarifiering zonder dat dit tot lange wachtrijen aanleiding moet geven. Zo kan de aandacht bij de toegangspoort vooral uitgaan naar ondersteuning en uitleg rond de best mogelijke sortering van de afvalstromen.

Om de drempel voor het gebruik van de recyclageparken zo laag als mogelijk te houden, liggen de tarieven op een recyclagepark vaak lager dan elders. Deze positieve maatregel lokt helaas ook (informele) bedrijfjes die louter om financiële redenen dan erg veel van het recyclagepark gebruik maken. Steekproeven tonen aan dat tien procent van de gebruikers soms aanleiding geeft tot 50 % van het aangevoerde afval.

De bedoeling is om de capaciteit en de middelen op het recyclagepark zoveel als mogelijk voor te behouden voor gewone inwoners. Wie heel veel afval heeft, moet zich minder dan vandaag kunnen beroepen op de goedkopere tarieven.

Daarom wil Interza een (beperkt) DIFTAR systeem invoeren op de recyclageparken dat zal toelaten om rekening te houden met voorgaande bezoeken. Wie heel regelmatig afval aanvoert op het recyclagepark, zal hogere tarieven krijgen dan de occasionele gebruiker.

De recyclageparken gaan mobiel

Om als inwoner tot lage restafvalcijfers te kunnen komen, is het nodig om slim van de recyclageparken gebruik te maken. Bijvoorbeeld met piepschuim en harde plastics, kan je enkel op de recyclageparken terecht. Nochtans is er minimaal 20 % van de inwoners die naar eigen zeggen nooit op het recyclagepark komt. Dit kan te maken hebben met mobiliteitsbeperkingen (geen wagen in bezit), gebrek aan kennis of mentale drempels.

Om de drempel van een bezoek aan een recyclagepark te verlagen, organiseert Interza sinds 2016 mobiele recyclageparken. Interza was vanuit de lokale problematiek samen met Incovo de eerste om deze werkvorm in Vlaanderen te introduceren. Inmiddels werd deze via het regionale afvalstoffenplan overgenomen voor gans Vlaanderen.

De lay-out van de recyclageparken werd inmiddels verfijnd. Waar eerst alle afvalrecipiënten werden uitgesteld, worden deze nu binnen de vrachtwagen gehouden. De tijd per locatie kan hiervoor beperkt worden van minimaal 5 uur tot amper 2 uur. Dit laat toe om meerdere locaties op één dagdeel te doen.

In voorbije twee jaren werd de formule ook in de andere Interza gemeenten geïntroduceerd. Mogelijke locaties hiervoor werden samen met de gemeenten in kaart gebracht. Vaak is dit een leerproces: op sommige locaties slaat het mobiel recyclagepark slechts beperkt aan, op andere komt ze duidelijk tegemoet aan een vraag bij de lokale inwoners. Globaal wordt het opzet positief geëvalueerd. Interza wenst dan ook om ook in de komende jaren twee keer per jaar met het recyclagepark de hort op te gaan.

Zwerfvuil en sluikestort.

Gemeenten maken in toenemende mate gebruik van de expertise die Interza heeft opgebouwd rond zwerfvuil en sluikestort. Interza moet de capaciteit aanhouden die toelaat elk van de gemeenten hierin de gewenste ondersteuning te blijven bieden.

Zeker de samenwerking met scholen en propere burgers zijn hierin van groot belang. Dit netwerk werd in 2018 heel sterk uitgebouwd. Interza wil hierin nog verder gaan, en nog meer scholen en vrijwilligers betrekken in de gezamenlijke strijd tegen zwerfvuil en sluikestort.

Naar het voorbeeld van Incovo, wordt ook bij Interza gestart met de inzet van de succesvolle inzet van sluikestortcamera's. Hiernaar is veel maatschappelijke vraag en de resultaten bij Incovo zijn gunstig. De cameracapaciteit zal waar mogelijk verder aangevuld worden door de inzet van kleinere toestellen, die meer geschikt zijn voor opnames in verlaten plaatsen of in stedelijk milieu.

Interza zal betrachten om subsidie ter verkrijgen voor de inzet van een aantal propere buurt coaches die moeten toelaten om nog meer dan vandaag op buurtniveau aanwezig te zijn en te sensibiliseren.

Zwerfvuil en sluikestort worden verankerd.

De taken die Interza rond zwerfvuil en sluikestort opneemt worden steeds breder. Eerst beperkte de opdracht zich tot sensibiliseringsacties en de begeleiding van vrijwilligers. Dit werd uitgebreid tot de snelle opruiming van sluikestorten, het opmaken van Gas-verslagen tot zelfs de aankoop van sluikestortcamera's.

In de voorbije jaren werd met Incovo een gedeelde cel "zwerfvuil en sluikestort" opgericht. In samenspraak met de gemeenten werden taken opgenomen rond de opmaak van een vuilnisbakkenplan en analyse van sluikestorthotspots. Een uitgebreide vrijwilligerswerking rond zwerfvuil werd opgezet.

Het is gezien de maatschappelijke aandacht voor zwerfvuil duidelijk dat de aandacht voor zwerfvuil en sluikestort verworven blijft. Waar "zwerfvuil en sluikestort" enkele jaren terug als tijdelijke project werden opgestart, dient dit vandaag als belangrijke nieuwe taak definitief in de werking van de organisatie te worden ingesloten.

Een nieuwe scholen- en vrijwilligerscoach.

Het voorkomen van zwerfvuil is bij uitstek een taak waarvoor binnen het sociaal weefsel een groot draagvlak moet worden gevonden. Scholen zijn hierin prioritair. Via deze toegangspoort kan ook contact gelegd met bredere bevolkingslagen die via andere communicatie minder bereikbaar zijn.

De Mooimakers (het Vlaamse netwerk rond zwerfvuil met financiering vanuit de verpakkingsector) kent een royaal systeem van ondersteuning voor scholen en verenigingen die rond zwerfvuil actief zijn. Door de inzet van een vaste medewerker als contactpersoon voor de scholen ("scholencoach"), kan hierop maximaal ingespeeld worden. Meteen kan ook naast de boodschap rond zwerfvuil ook de communicatie rond afvalpreventie, sortering en recyclage meegegeven worden.

Interza activeerde sinds 2014 in de nasleep van de verschillende opruimacties een netwerk van verschillende honderden zwerfvuilvrijwilligers ("proper verzet"). Zij vormen samen een enorm maatschappelijk kapitaal zowel door hun soms dagelijkse opruimactiviteiten als door hun normstellende sociale activiteit. Het begeleiden en ondersteunen van een dergelijk groot vrijwilligersnetwerk vraagt

eveneens een vaste contactpersoon, voldoende vertrouwd met de problematiek en gevoelig voor de eigenheden van de vrijwilligerswerking.

Beide functies zullen gecombineerd worden in een nieuwe rol als "scholen- en vrijwilligerscoach".

Blijvende sensibilisering en acties tegen zwerfvuil en sluikestorten.

Interza communiceert heel actief rond de strijd tegen zwerfvuil en sluikestorten. Via stickers op de straatvuilnisbakjes, via verplaatsbare bordjes in het straatbeeld, via de afvalsteward, via facebook, de afvalkrant en de lokale pers worden inwoners regelmatig rond de problematiek geactiveerd. Deze intensieve en herkenbare communicatie blijft noodzakelijk om inwoners betrokken te houden. Ook de handhavingsdruk dient voldoende hoog te blijven.

Interza ondersteunt ook het groeiend aantal zwerfvuilacties door gemeenten, scholen en verenigingen. Via de inzet van de vrijwilligerscoach kunnen organisaties en scholen hiervoor subsidies krijgen. Interza coördineert daarenboven het ter beschikking stellen van grijpers, zwerfvuilzakken en alle andere ondersteunend materiaal.

Door strengere bepalingen in het bestek voor textielinzameling en door een continue snelle opruiming van sluikestorten wordt het voorkomen en de zichtbaarheid van sluikestorten verder teruggedrongen.

De roep om handhaving beantwoord.

Handhaving van sluikestorten en zwerfvuil is niet vanzelfsprekend. Door de beperkte prioriteit die hieraan door het parket gegeven wordt en door de andere noodzakelijke prioriteiten bij de politie, bleef de handhaving tot voor een paar jaar erg beperkt.

Buurintercommunale Incovo pionierde door de invoering van sluikestortcamera's op intercommunaal niveau. Na een inlooperperiode, worden er vandaag op jaarbasis tientallen gas-PV's wegens sluikestorten uitgeschreven. Het aantal sluikestorten bij glasbollen viel hierdoor met meer dan de helft terug. Door intensieve communicatie wordt ook het handavingsgevoel versterkt. Interza wil deze succesvolle strategie overnemen, mee op basis van de bij Incovo opgebouwde expertise.

De handhaving rond sluikestorten en zwerfvuil is een arbeidsintensief proces waarbij inspanningen en resultaten moeten worden afgewogen. Daarom is het van belang om de handhaving te kunnen aansturen vanuit een goed zicht op de knelpunten en evoluties in het voorkomen van sluikestorten. Om dezelfde reden moeten ook communicatie en handhaving voldoende nauw bij elkaar aansluiten.

De inzet van camera's zijn een eerste stap in de handhaving van sluikestorten. Kleinere inbreuken (hondenpoep, sigarettenpeuken, misbruik van vuilnisbakjes, ...) kunnen hiermee moeilijker in kaart worden gebracht. Meer aanwezigheid op straat lijkt hiervoor aangewezen. Er zal worden nagekeken of hiervoor een tijdelijk projectteam op de been kan worden gezet.

Communicatie & doelgroepen.

Communicatie is cruciaal om als intercommunale voldoende voeling en draagvlak te blijven houden bij de inwoners en besturen. Iedere medewerker (en bestuurder) heeft daarom mee een communicatierol te vervullen en zal hierin ook worden ondersteund.

Interza wil een communicerende organisatie zijn. Het collectieve begrip en de gezamenlijke inspanningen van alle inwoners, besturen en Interza samen zijn essentieel om tot resultaten te kunnen komen. Dit vergt snelle en eenduidige informatie en een goed klachtenbeheer. Ook de aanwezigheid op facebook laat toe problemen snel te intercepteren en er proactief op in te spelen.

Een benadering op maat van de doelgroepen is belangrijk om alle geledingen van de bevolking mee te krijgen. Via de mobiele recyclageparken, het Best+ project (werknaam), de inzet van propere buurtcoaches en de projecten op de scholen willen we dit organiseren. Een brede aanwezigheid van Interza is essentieel om alle segmenten aan de doelstellingen van Interza te laten meewerken.

Naast de evidente boodschappen rond sortering, recyclage en netheid, brengt Interza ook een aanvullende boodschap rond afvalpreventie en duurzaamheid.

Interza als communicerende organisatie

Interza ziet zich als een coöperatieve organisatie voor en door de inwoners en de verschillende gemeentebesturen. Interza wil dus permanent in dialoog staan om keuzes uit te leggen, nieuwe ideeën te onderzoeken of gesignaleerde problemen op te lossen. Interza maakt als organisatie mee deel uit van de lokale samenleving, eerder dan er boven te staan.

Deze visie impliceert dat communicatie, openheid en klantgerichtheid niet enkel een taak is van de communicatiemedewerkers, maar van de hele organisatie. Een dergelijke cultuuromslag realiseert zich traag, maar kan enkel wanneer ze in alle geledingen van de organisatie systematisch wordt toegepast.

Communicatie aangepast aan alle doelgroepen

De geografische ligging van het werkingsgebied van Interza impliceert de aanwezigheid van heel wat doelgroepen. Het betreft inwoners met een andere culturele of taalachtergrond, of personen die economisch zwakker staan. Recente statistieken tonen aan dat deze doelgroepen in alle gemeenten nog verder uitbreiden.

Interza werkt voor 100 % van de inwoners. Wanneer communicatie vanuit Interza voor groepen inwoners niet duidelijk is, kan dit heel snel blijken door slechte sortering, meer sluikestorten of verkeerde aanbidding. Het is daarom belangrijk dat Interza op ieders maat kan communiceren, weliswaar binnen de krijtlijnen van de taalwetgeving.

Om iedereen te kunnen bereiken, dient Interza te variëren zowel in stijl als in het gebruikte medium. De sorteerbodschappen en ophaaldata moeten heel laagdrempel en niet verbaal overgebracht worden, in de afvalkrant kunnen er dan weer langere achtergrond verhalen.

Interza moet aanwezig zijn zowel via eigen gedrukte media, e-nieuwsbrieven, in de pers, op facebook, met

directe communicatie via de afvalsteward en op evenementen. Ook de communicatie via ambassadeurs (vrijwilligers, personeel, lokale politici ...) kan aanvullend erg belangrijk zijn. Hierin dienen telkens keuzes gemaakt te worden in functie van het bereik en de efficiëntie.

Belangrijk uitgangspunt blijft dat goede communicatie vooraf heel veel kosten nadien vermijden.

Mee in de kopgroep van zero waste

De huidige restafvalcijfers van Interza impliceren dat een verbeterd sorteergedrag al een hele stap vooruit zou zijn voor een grote groep inwoners. Deze eerste ambitie mag Interza er niet van weerhouden om een scherpere ambitie te ondersteunen voor een beperktere groep voorlopers. De voorlopers van vandaag bereiden de mainstream van morgen voor.

Via projecten als de waste watchers, zero waste, afvalarm tuinieren, mei plastic vrij, repair cafés, wijkcomposteren ... trekt Interza mee aan de kar en ondersteunt ze inwoners en groepen die hierin een voortrekkersrol willen spelen.

Steun voor duurzame evenementen.

De duurzame organisatie van evenementen botst tegen vele praktische drempels. Goede praktijken zijn te weinig bekend, materiaal niet beschikbaar, de vooroordelen te groot. Als zijn er vaak vermijdbare keuzes voor wegwerpmateriaal, of worden recipiënten voor selectieve inzameling inadequaat geplaatst.

Interza wil nagaan of het een rol kan spelen in het faciliteren van meer duurzame evenementen, door mee te zorgen voor een aanbod aan materiaal en de verspreiding van goede praktijken (ook qua gemeentelijke reglementen en ondersteuning).

Financiën

De intensifiëring van de strijd tegen zwerfvuil en sluikstort vraagt middelen.

Interza wil deze intern mobiliseren op basis van de reeds gerealiseerde en te realiseren optimalisaties, een verbeterd sorteergedrag en vermindering van de afvalhoeveelheden.

De vennotenbijdragen blijven bevroren op het niveau van het vorige beleidsplan, met enkel correcties op basis van de inflatie. Ook voor inwoners met een correct sorteergedrag mag er in de komende beleidsperiode geen stijging van de afvalkosten zijn (uitgezonderd toepassing van indexeringen).

Interza zal maximaal blijven gebruik maken van subsidieregimes en mogelijkheden tot samenaankoop. Door aanleg van reserves in de voorbije jaren zijn de onvermijdelijke kosten voor de statutaire pensioenen van voormalige medewerkers financieel ingedekt. Hetzelfde geldt voor de meerkosten van het watertransport van het restafval.

Een zeer belangrijke onbekende factor blijft het nieuwe contract voor restafval dat vanaf 2023 zal gelden. De financiële impact van dit contract is zeer groot. Een andere onbekende factor zijn de energieprijzen en de grondstoffenprijzen voor recycleerbare afvalstromen op de wereldmarkt. Een negatieve evolutie van al deze factoren kan alsnog het financiële evenwicht van Interza doorbreken.

De vennotenbijdrage blijft bevroren op het niveau van het vorige beleidsplan.

Bij de start van de vorige bestuursperiode bedroeg de jaarlijkse vennotenbijdrage per inwoner en per jaar 80.56 euro per inwoner en per jaar. Hiermee werd ten opzichte van 2004 een daling van de vennotenbijdrage gerealiseerd van 25 %. Tegelijk werden door Interza bijkomende taken opgenomen zoals de organisatie van mobiele recyclageparken, de werking van de afvalsteward, de uitbouw van een cel zwerfvuil en sluikstort, de ophaling van sluikstorten en de handhaving via de sluikstortcamera's.

Gezien de financiële situatie van de gemeenten is er geen ruimte voor een verhoging van de vennotenbijdrage. Interza wil daarom de ambities rond een versterkt zwerfbeleid en verbeterde recyclage realiseren binnen de financiële marges van de vennotenbijdrage bevroren op het niveau van het vorige beleidsplan (met uitzondering van de indexstijgingen).

Tegelijk dient de tarifiering inwoners die sorteerinspanningen doen extra te belonen. De financiële toegift voor de ophaling en verwerking van restafval moet daartegen beperkt blijven.

Een breed onderzoek rond de mogelijkheden voor een nieuw restafvalcontract.

Tot juni 2023 is INTERZA gebonden aan het restafvalcontract dat in 2005 gezamenlijk door de Vlaams-Brabantse afvalintercommunales werd afgesloten met Indaver. Het transport en de verwerking van restafval (zowel het klein restafval in zakken als het grote restafval op het recyclagepark) samen is goed voor ca. 30 % van de uitgaven van Interza (3 miljoen euro).

De budgettaire impact van een gewijzigd contract op de financiën van Interza is bijgevolg heel groot.

De marktomstandigheden voor de verbranding fluctueerden sterk in de voorbije tien jaar, afhankelijk van de mate van overschot of tekort aan verbrandingscapaciteit. Deze is zelf resultante van steringen/sluitingen bij

verwerkingsinstallaties, exportvergunningen en het aanbod van bedrijfsafval. Interza zal in dit speelveld de keuze moeten maken tussen korte of lange termijn contracten, al dan niet bundeling met andere intercommunales en al dan niet mee toetreden in de investering van verwerkingscapaciteit. De verschillende mogelijkheden zullen breed worden afgetoetst om te komen tot de best mogelijke strategie om tot een nieuwe overeenkomst te komen.

Vereenvoudiging tarifiering.

Binnen Interza geldt een relatief complex financieringssysteem waarbij sommige afvalbelastingen rechtstreeks worden geïnd en anderen niet. Sommige inkomsten worden meteen doorgestort naar de gemeente, anderen verrekend in het Interza budget. Naast de gewone werkingsbijdragen zijn er ook bijkomende werkingsbijdragen.

Het huidige systeem is voortgekomen uit opeenvolgende maatregelen, waarbij telkens de bestaande financiële evenwichten dienden te worden gerespecteerd. In de loop van de legislatuur zal niettemin worden nagegaan of een vereenvoudiging en stroomlijning mogelijk is.

Personeel.

Afvalbeheer is een arbeidsintensieve activiteit. Binnen een communicerende en dienstverlenende organisatie is de kracht van de medewerker essentieel.

Interza wil een moderne en wendbare organisatie zijn met een positieve cultuur en groot eigenaarschap onder de medewerkers.

De maatschappelijke meerwaarde, de positieve bedrijfscultuur en de goede work-life balance moeten de basis van de aantrekkelijkheid van Interza als werkgever vormen. Het HR beleid, de interne communicatie en vorming moeten worden versterkt.

Als gevolg hiervan wordt een stijging van de aanwezigheidscijfers en een daling van het aantal arbeidsongevallen verwacht. Het verloop binnen Interza (met uitzondering van het eerste arbeidsjaar) is sowieso erg beperkt.

Uitbouw van een leeftijdsbewust personeelsbeleid.

In de huidige stand van zaken dienen werknemers een loopbaan van 45 jaar te verrichten voordat ze op rust kunnen gaan. Verschillende functies bij Interza impliceren zwaar fysiek werk en kunnen bijgevolg niet doorheen de volledige loopbaan worden volgehouden. Het loopbaanmodel binnen Interza dient hier rekening mee te houden.

Van bij de aanwerving als lader dient er op basis van de competenties van het personeelslid een traject te worden opgezet dat opbouwt naar een aangepaste functie van zodra de arbeidsbelasting binnen de huidige functie te groot wordt. Laders zullen op die manier geleidelijk aan kunnen doorgroeien in een rol als (reserve)chauffeur of als (hulp)parkwachter.

De bedoeling is om ook in het personeelsstatuut maatregelen te voorzien die een volledige loopbaan binnen Interza kunnen ondersteunen.

Interza als wendbare en lerende organisatie

De taken en bijhorende competenties binnen Interza evolueren snel. In de voorbije jaren zijn er heel wat bijkomende opdrachten voor Interza bijgekomen en ligt er bijvoorbeeld meer dan voorheen de focus op communicatie en netheid. Binnen de bedrijfsinterne processen ligt er meer de focus op digitalisering, flexibiliteit en snelheid in contrast met de vroegere meer administratieve aanpak.

Interza wil als intercommunale bovenal een duurzaam klantgerichte organisatie zijn eerder dan de klassieke administratief bestuur uit vorige decennia.

Dit vergt een cultuuromslag die in de voorbije jaren reeds grotendeels werd gerealiseerd. Meer dan voorheen geldt binnen Interza een horizontale, niet hiërarchische structuur met responsabilisering van de individuele medewerkers. Takenpakketten worden in functie van werkbelasting en nieuwe projecten verschoven tussen medewerkers (tijdelijk of definitief). Dit vergt van de medewerkers flexibiliteit, openheid en teamgeest. Van de organisatie vergt het eveneens openheid, een goede begeleiding en mogelijkheden tot vorming.

Interza blijft een aantrekkelijke werkgever

Tot op heden heeft Interza geen grote moeilijkheden ondervonden bij de aanwerving van personeelsleden.

Wel zijn in de voorbije jaren de aanwervingsprocedures korter en flexibeler gemaakt om waardevolle kandidaten voldoende snel een concreet aanbod te kunnen doen. Meer dan voorheen wordt ook ingezet op interne opleiding eerder dan uitsluitend te mikken op kandidaten die alle gewenste competenties reeds verworven hebben.

De krapte op de arbeidsmarkt neemt verder en Interza zal hierop moeten blijven inspelen. De grote troeven van Interza als werkgever liggen in de maatschappelijke meerwaarde van het werk, de zekerheid van betrekking en de gunstige work-life balance. Los hiervan zal Interza ook voldoende flexibiliteit moeten inbouwen in het personeelsstatuut om soepel te kunnen inspelen op wijzigingen in de arbeidsmarkt en zo de continuïteit van de dienstverlening te kunnen waarborgen.